

Jak napisać wiersz? Zaczniemy od Haiku

Budowa gatunku poetyckiego haiku. Poznanie warsztatu pisarskiego twórców haiku. Próba samodzielnego stworzenia utworu poetyckiego

Jak napisać wiersz? Zaczniemy od Haiku

JAK NAPISAĆ WIERSZ? ZACZNIJMY OD HAIKU

1. Uczniowie słuchają utworu Chopina *Spring Waltz – Wiosenny walc* (nie powinni widzieć pojawiających się na ekranie efektów plastycznych, bo to może skruszyć ich inwencję plastyczną) <https://www.youtube.com/watch?v=EFJ7kDva7JE>
2. Zgodnie z budzącymi się uczuciami wywołanymi słuchaną muzyką, na jej tle, indywidualnie uzupełniają tabelę, wpisując do niej dowolne wyrazy: 5 rzeczowników, 4 czasowniki, 3 przymiotniki, 2 przysłówki. Można ewentualnie przypomnieć, na jakie pytanie odpowiadają dane części mowy, zależnie od językowego poziomu grupy. Uczniowie nie wiedzą na razie, czemu służy ich praca.

Rzeczowniki (5)	Czasowniki (4)	Przymiotniki (3)	Przysłówki (2)

3. Na tym etapie prosimy uczniów, by z wypisanych przez siebie wyrazów zbudowali wiersz

Zasady budowy tekstu:

- Utwór nie musi być rymowany.
- Wypowiedź budujemy tylko z wyrazów ze swojej tabeli (nie dodajemy nowych wyrazów, można natomiast odmieniać wyrazy przez przypadki, osoby, itd.).
- Każdy wyraz zapisany w tabeli można użyć tylko raz.
- Jeśli wykorzystamy wyraz, skreślamy go w tabeli. Łatwiej wtedy mieć kontrolę nad swoją pracą.
- Uczniowie indywidualnie decydują, ile wyrazów będzie w wersie.

4. Uczniowie czytają swoje wiersze.

5. Dowiadują się, że stworzyli poezję w stylu *haiku*. Poznają podstawowe cechy gatunku *haiku*, odwołując się do słowników, Internetu, np. tu

<http://haiga-budzenie.blogspot.com/> albo tu <http://gazeta.us.edu.pl/node/242241>

[haiku składa się z 17 sylab podzielonych na trzy części znaczeniowe po 5, 7 i 5 sylab. Haiku jest powszechnie uprawianą formą poezji we współczesnej Japonii, ale także innych krajach, w tym w Polsce. Na przykład Czesław Miłosz przełożył (z języka angielskiego) na język polski wybrane utwory klasycznego haiku (*Haiku*, wyd. Księgarnia Haiku, 2001).

Szczególną cechą haiku jest to, że nie ma ono do spełnienia żadnego, konkretnego zadania, celu. Nie posługuje się żadnym ukrytym szyfrem. Jest jedynie słownym zapisem tego wszystkiego, co zarejestrowała ludzka świadomość w ulotnej chwili. Może więc przedstawiać zarówno to, co uważa się za piękne, jak i to, co uznaje się za brzydkie.
[źródło cyt.: <http://gazeta.us.edu.pl/node/242241>]

6. Podsumowanie: uczniowie informują kolegów, jaką strategię budowy utworu przyjęli – czy ich *haiku* jest klasyczne, tzn. składa się z 17 sylab podzielonych na trzy części znaczeniowe po 5, 7 i 5 sylab? A może zmodyfikowali strukturę utworu? Jak? Dzięki takiemu zabiegowi ćwiczą podział wyrazów na sylaby i wymieniają elementy budowy klasycznego *haiku*.
7. Nauczyciel może połączyć uczniowski wiersz *haiku* z pracą plastyczną. W tym celu warto pokazać uczniom przykładowy utwór *haiku* z dołączonym do niego rysunkiem, np. takie dzieła tworzy polski autor – A. Litowczak.

haiga przez A.L.: miniatury słowno-graficzne

Haiga ze strony: <http://haiga-budzenie.blogspot.com/>

Połączenie tekstu i obrazu tworzy gatunek *haiga*.

8. W domu lub w klasie uczniowie przepiszą swoje teksty na czysto. Chętni uczniowie dodadzą do swojego wiersza rysunek (może być schematyczny), ubogacając jego treść. Z dzieł uczniów robimy w klasie, na korytarzu szkoły, na internetowej stronie szkoły wystawę *Nasze wiersze*.